

VVS STANDPUNT ERKENNING

unaniem goedgekeurd op de AV van 25 april 2008

1. BELANG VAN ERKENNING	1
2. LISBON RECOGNITION CONVENTION	2
2.1. DE PRINCIPES	2
2.2. LRC IN VLAANDEREN	2
3. EVC/EVK	3
3.1. EVK VERSUS EVC	3
3.2. EVC/EVK ORGANISATORISCH BEKEKEN	3
3.2.1. Validerende instantie	3
3.2.2. Verantwoordingsplicht	4
3.2.3. Interne beroepsprocedure	4
3.2.4. De kostprijs	4
3.2.5. Decretale richtlijnen vrijstellingsprocedure	6
3.3. EVC/EVK INHOUDELIJK	7
3.3.1. EVC-standaarden	7
3.3.2. Respect voor praktijkomstandigheden waarin het leren plaatsvindt	7
3.3.3. Beoordeling	7
3.3.4. Actualiseringsprogramma	7
4. NARIC VLAANDEREN	8
4.1. ACADEMISCHE ERKENNING	8
4.2. PROFESSIONELE ERKENNING	8
4.3. TOEPASSING VAN DE LRC PRINCIPES	8
5. NAAR ÉÉN VLAAMSE ERKENNINGSINSTANTIE	9
6. BESLUIT	10

1. BELANG VAN ERKENNING

De erkenningsproblematiek omvat grosso modo twee aspecten: erkenning van diploma's en erkenning van eerder verworven competenties en kwalificaties (EVC/EVK). Een eerlijke erkenning van de voorgaande studieperiodes, eerder verworven competenties of kwalificaties in welke vorm van onderwijs, opleiding of vorming dan ook, is van groot belang voor studenten, potentiële studenten en afgestudeerden. Het garandeert namelijk dat geleverde inspanning correct worden gewaardeerd. Het gaat dus eigenlijk vooral om **rechtvaardigheid**. Maar een correcte erkenning heeft nog andere voordelen.

Zo kan een correcte erkenning bijdragen aan de **sociale mobiliteit**, één van de kerntaken van het hoger onderwijs. Een correcte validering van een diploma kan zorgen voor een goede positie op de arbeidsmarkt. Maar een correcte erkenning van eerdere inspanningen kan ook de drempel tot hoger onderwijs verlagen. Ze kunnen namelijk leiden tot vrijstellingen, die de studieduur kunnen beperken.

Erkenning is ook van essentieel belang voor **internationale mobiliteit** van studenten en afgestudeerden. Problemen met erkenning van buitenlandse diploma's en vakken die gevolgd zijn in het buitenland blijven één van de belangrijkste struikelblokken¹.

¹ Zie ook VVS standpunt internationale studentenmobiliteit:

Tenslotte is erkenning van diploma's en studieperiodes ook van essentieel belang voor de **verticale mobiliteit** binnen Vlaanderen. Studenten die binnen Vlaanderen van instellingen en/of opleiding willen veranderen worden immers ook nog zeer vaak geconfronteerd met moeilijkheden, bureaucratie en instellingsprotectionisme.

Eén van de grote actielijnen in het Bologna Process is dan ook de *recognition of prior learning*. In het kader van het creëren van de Europese Hoger Onderwijs Ruimte werden al heel wat maatregelen genomen die erkenningsproblemen zouden moeten oplossen. In theorie is dit allemaal erg mooi, maar de praktijk wijst toch anders uit: de implementatie van erkenning van eerder verworven competenties en kwalificaties staat in de meeste Bolognalanden nog nergens. Daarom verwacht VVS dat elk land een performant systeem ontwikkelt dat gekenmerkt wordt door duidelijkheid en transparantie. In Vlaanderen werden er al wel heel wat maatregelen genomen. Er is echter nog veel ruimte voor verbetering. We doen in deze tekst dan ook enkele verbetervoorstellen.

2. LISBON RECOGNITION CONVENTION

2.1. DE PRINCIPES

Deze conventie² regelt het erkennen van diploma's (qualifications) tussen de verdragspartijen. De verdragspartijen moeten de diploma's die voldoen aan de algemene toelatingsvoorwaarden van het buitenlands hoger onderwijsstelsel erkennen, met het oog op de toegang tot het eigen hoger onderwijs. Enkel wanneer de bevoegde erkenningsinstantie kan aantonen dat er een essentieel verschil bestaat, kan de toegang geweigerd worden. De bewijslast ligt hiervoor bij de ontvangende verdragspartij. Na het indienen van een dossier moet deze instantie binnen een redelijke termijn van vier maanden een beslissing nemen. Hier mag altijd, binnen een redelijke termijn, beroep tegen aangetekend worden.

De basisprincipes van de Lissabon Recognition Convention (LRC) zijn:

- (1) het beginsel van billijke erkenning
- (2) het beginsel van de duidelijke, openbare en transparante procedures met inbegrip van verzet en hoger beroep
- (3) de bewijslast rust bij de erkennende instellingen
- (4) een eventuele weigering van erkenning gebeurt enkele op grond van een substantieel verschil
- (5) bij onmogelijkheid van volledige erkenning wordt gestreefd naar een zo volledig mogelijke partiële erkenning
- (6) met extra aandacht voor de bijzondere situatie van staatlozen, erkende vluchtelingen en asielzoekers.

België ondertekende reeds de LCR, maar het verdrag is nog steeds niet geratificeerd. Daardoor kregen onze ministers van onderwijs een slecht punt op hun Bolognarapport. Tijdens de Ministeriële Conferentie in kader van Bologna in Londen in 2007, kleurde het balkje van de stocktaking voor erkenning hierdoor namelijk rood. Het Vlaamse parlement keurde reeds een decreet goed dat de instemming met dit verdrag regelt en stelt dat deze principes reeds in Vlaamse wetgeving zijn omgezet en in praktijk worden gebracht.

2.2. LRC IN VLAANDEREN

Het LRC is een belangrijke stap in het creëren van een European Higher Education Area, die het Bolognaproces in 2010 wil bereiken. Eén van de belangrijke verwezenlijkingen van deze EHEA zou meer internationale mobiliteit zijn. Deze wordt versterkt door de LRC. VVS vindt het belangrijk dat er zo min mogelijk drempels bestaan voor studentenmobiliteit. Een verbintenis aangaan door de doelstelling van het LRC te onderschrijven, is volgens VVS dan ook een stap in de goede richting.

VVS ondersteunt deze principes dan ook volledig maar meent dat deze in de praktijk nog niet consequent worden toegepast. Instellingen maken nog vaak een moleculaire vergelijking van wat de student elders heeft gevolgd ten opzichte van de vakken en studiepunten waaruit de eigen opleiding is opgebouwd. Ze doen dit vanuit een instellingsprotectionisme of fout begrepen kwaliteitsaanspraken. Er is nood aan duidelijke en niet mis te verstane regelgeving. In Vlaanderen gebeurt de erkenning van buitenlandse diploma's immers in belangrijke mate decentraal, aan de instellingen hoger onderwijs. Ook de organisatie moet op verschillende vlakken nog sterk verbeteren.

http://www.vvs.ac/documentatie_standpunten/standpunten/2007-2008/stumod.pdf

² De Lissabon Recognition Convention werd open voor ondertekening verklaard op een diplomatieke conferentie te Lissabon, van 8 tot 11 april 1997

Essentieel is dat deze principes niet enkel gelden voor de erkenning van diploma's. Ook voor de erkenning van delen van een opleidingen of van eerder verworven competenties moeten deze principes het uitgangspunt zijn. Dit wil zeggen dat EVC/EVK-procedure op deze principes gestoeld moet zijn.

Verder is het ook noodzakelijk dat deze principes worden doorgetrokken naar de erkenning van diploma's en studieperiodes bij mobiliteit binnen de Vlaamse hoger onderwijsruimte. Vaak struikelt men omwille van concurrentie tussen instellingen en een verkeerd begrepen kwaliteitsimago over minimale en onbenullige verschillen in het vrijstellingsbeleid of in het uittekenen van schakelprogramma's en voorbereidingsprogramma's.

3. EVC/EVK

Op 30 april 2004 keurde de Vlaamse Regering het flexibiliseringsdecreet goed. Dit decreet had tot doel meer individuele leerwegen mogelijk te maken om zo goed mogelijk in te kunnen spelen op de behoeften van de individuele student. Nieuwe doelgroepen, zoals herintreders, werkstudenten en zogenaamde achterstandsgroepen moesten zo hun weg naar het hoger onderwijs vinden. Eén van de meest vernieuwende concepten van het flexibiliseringsdecreet zijn de Eerder Verworven Kwalificaties (EVK) en de Eerder Verworven Competenties (EVC).

EVK's en EVC's moeten de toegang tot het hoger onderwijs flexibiliseren. Deze maatregelen moeten de studiepunten die drop-outs in het verleden behaalden valoriseren zodat ze niet terug van nul opnieuw moeten beginnen. Of bijvoorbeeld mensen die destijds niet de financiële mogelijkheden hadden om verder te studeren, of er gewoon niet aan gedacht hadden maar ondertussen wel al een twintigtal jaar werkervaring hebben, een vlottere toegang tot het hoger onderwijs verschaffen in de vorm van studieomvangvermindering. Deze mensen hebben vaak immers ongelooflijk veel competenties en vaardigheden opgedaan op hun werk of als autodidact. Ze beginnen er nu niet meer aan omdat ze dan alle lessen moeten volgen en alle examens afleggen terwijl ze eigenlijk al veel verder staan dan een achttienjarige leek. Ook mikt het decreet op mensen en werklozen die zich willen om- of bijscholen om hun kansen op de arbeidsmarkt te verruimen.

3.1. EVK VERSUS EVC

Eerder verworven kwalificaties zijn kwalificaties waarvan de student een binnenlands of buitenlands studiebewijs kan voorleggen dat aangeeft dat een bepaald leertraject succesvol werd doorlopen³. Aan de hand hiervan kan de student rechtstreeks vrijstellingen bij een instelling aanvragen.

Eerder verworven competenties kunnen omschreven worden als een geheel van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes, dat niet werd bekrachtigd door een studiebewijs⁴. Studenten die bijvoorbeeld van oordeel zijn dat ze door beroepservaring over bepaalde hogeronderwijscompetenties beschikken, kunnen deze laten testen met een bekwaamheidsonderzoek waarna ze een bewijs van bekwaamheid kunnen verkrijgen. Met dit bewijs kunnen ze vervolgens een vrijstelling bij een instelling aanvragen.

De grens tussen EVK en EVC is niet altijd even duidelijk. Instellingen kunnen de grens zelf afbakenen. Als de instelling van oordeel is dat het studiebewijs niet volstaat, kan ze een bijkomend bekwaamheidsonderzoek op basis van EVC vragen. VVS vindt dat dit aantoont dat er nood is aan meer transparantie en duidelijkheid en aan minder instellingswillekeur.

Het is belangrijk om het onderscheid tussen een **credit** en een **vrijstelling** voor ogen te houden. Een credit is een bouwsteen van een opleiding. Je verwerft een credit als je slaagt voor een vak. Je krijgt dan een creditbewijs. Om een diploma te halen moet je de nodige credits verwerven. Een vrijstelling daarentegen wil zeggen dat je een bepaald vak niet moet afleggen. Als je kan aantonen dat je reeds de nodige kwalificaties of competenties hebt, kan je een vrijstelling bekomen. Dit leidt echter niet tot een credit. Een creditbewijs kan wel leiden tot een vrijstelling.

3.2. EVC/EVK ORGANISATORISCH BEKEKEN

3.2.1. Validerende instantie

Het uitreiken van een bewijs van bekwaamheid en het daaraan voorafgaande bekwaamheidsonderzoek in het kader van EVC, en in het kader van EVK als er een bijkomend bekwaamheidsonderzoek is vereist, moeten gebeuren door een validerende instantie. Deze worden door de associaties beheerd. De validerende instanties zijn ofwel een associatiebestuur zelf ofwel een verzelfstandigd orgaan onder het gezag of het toezicht van één of meerdere associatiebesturen. De erkenning vindt dus plaats op het niveau van de associatie. De beslissing of een bewijs van bekwaamheid al dan niet leidt tot een vrijstelling, ligt echter bij de instelling.

Als gevolg moest elke associatie apart een hele administratie opzetten, personeel aanwerven en expertise opbouwen. Hetzelfde gebeurde dus vijf keer parallel naast elkaar en vijf keer gaf men geld uit aan exact dezelfde dienstverlening.

³ Flexibiliseringsdecreet

⁴ Memorie van toelichting, flexibiliseringsdecreet

Waarom vijf keer het warm water uitvinden? Naast de verspilling van overheidsmiddelen heeft dit ook rechtstreekse negatieve consequenties voor de student. De geldigheid van het bekwaamheidsbewijs blijft beperkt tot de associatie die dit uitreikte. Als een student geen vrijstelling krijgt binnen de associatie, dan moet de hele procedure bij een andere associatie opnieuw gestart worden. Deze beperking vormt een belangrijke drempel voor de horizontale mobiliteit van de student in Vlaanderen. Wat heeft het voor zin om allerhande initiatieven te ontwikkelen om de Europese studentenmobiliteit te bevorderen als men er zelfs binnen Vlaanderen niet in slaagt barrières voor studentenmobiliteit weg te werken, maar er in tegendeel nieuwe creëert?

Uit een onderzoek van de Vlor, de Vlaamse Onderwijsraad, blijkt ondertussen dat, ondanks de minimale procedurele en methodologische bepalingen en ondanks de kwaliteitscontrole door de overheid, een verschillende cultuur van toekennen van bewijzen van bekwaamheid ontstaan is al naargelang de validerende instantie. Dit creëert een ongelijkheid tussen studenten uit verschillende associaties. De vrijheid van onderwijs kan in geen geval meespelen op dit vlak, het valideren van EVC en EVK moet objectief en neutraal gebeuren en mag niet leiden tot een nieuwe manier van profilering van instellingen naar studenten toe, die op die manier zullen aangemoedigd worden om op zoek te gaan naar de validerende instelling, en bijgevolg de daaronder ressorterende instellingen, waar de student het meeste kans denkt te maken om een bewijs van bekwaamheid binnen te halen (het gevreesde "shoppen"). Deze evolutie vormt bovendien een gevaar voor het verder uit elkaar groeien van het hoger onderwijslandschap in Vlaanderen.

Tenslotte dreigt de onduidelijkheid nog te groeien nu er ook op het niveau van het HBO validerende instanties komen voor EVC. Voor de huidige CVO-opleidingen zijn deze toegekend aan de afzonderlijke CVO's zelf. Dat maakt dat een student die denkt op basis van werkervaring etc, competenties te bezitten die van post-secondair onderwijsniveau zijn, deze student misschien eerst aan een associatie probeert, wanneer hij/zij hier geen bekwaamheidsbewijzen bekomt, ook nog eens de hele procedure moet herstarten voor het HBO-niveau aan een CVO. Hoewel bedoeld als flexibilisering van de toegang tot het hoger onderwijs, dreigt de huidige organisatie van de EVC-validerende instanties, een lange, slepende, bureaucratische én dure affaire te worden.

VVS pleit daarom voor **één validerende instantie op niveau van de Vlaamse Gemeenschap** dat de procedures, de methodologie en het referentiekader uitwerkt, het bekwaamheidsonderzoek zal uitvoeren en de bewijzen van bekwaamheid zal uitreiken. De schaalvoordelen die hierdoor ontstaan hebben immers niet alleen een positieve invloed op het globale prijskaartje, het zal sowieso al een hele opgave zijn op Vlaams niveau de nodige expertise samen te brengen. Omwille van laagdrempeligheid kan er wel worden gewerkt met regionale loketten.

Bovendien beantwoordt een bewijs van bekwaamheid uitgereikt door een validerende instantie op niveau van de Vlaamse Gemeenschap veel meer aan de flexibiliseringsgedachte in die zin dat het aan elke Vlaamse instelling van hoger onderwijs geldig is en dus als basis voor vrijstellingen of studieomvangvermindering kan aangewend worden. Dit is een niet te onderschatten element bij het bevorderen van de mobiliteit van de student.

3.2.2. Verantwoordingsplicht

Omdat de verantwoordelijkheid voor de erkenning van EVK en het toekennen van vrijstellingen op basis van EVC volledig bij de associaties en de instellingen werden gelegd, bouwde het flexibiliseringsdecreet enkele verantwoordingsmechanismen in. De minimale beginselen voor het verkrijgen van vrijstellingen door de instelling werden vastgelegd, de associaties moesten een reglement voor het bekwaamheidsonderzoek voorleggen aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring en de overheid zou een orgaan oprichten om de controle op de kwaliteit van de procedures te waarborgen. Deze verantwoordingsmechanismen werden echter volledig geschrapt in het Minidecreet (2006). In de plaats werd een vijfjaarlijkse evaluatie ingevoerd die de kwaliteit van de EVC -en de vrijstellingsprocedures moet garanderen. De eerste evaluatie vindt echter pas plaats in 2009. VVS vindt dat een bijzonder slechte zaak en pleit ervoor dat de schrapping ongedaan gemaakt zou worden. Uiteraard geldt deze verplichting uitsluitend wanneer er niet wordt overgegaan tot één Vlaamse validerende instantie.

3.2.3. Interne beroepsprocedure

Wanneer een student niet akkoord gaat met de beslissing van een instelling over een vrijstelling kan er eerst intern, bij de instelling, beroep worden aangetekend. Wanneer alle interne beroepsmogelijkheden zijn uitgeput kan een extern beroep aangetekend worden bij de Raad voor betwisting van studievoortgangsbeslissingen. Aanvankelijk verplichte het flexibiliseringsdecreet instellingen om de beroepsmogelijkheden te vermelden bij de beslissing over een vrijstelling. Dit werd echter geschrapt in het minidecreet omdat het aantal interne beroepsprocedures anders ongetwijfeld zou stijgen. De beroepsmogelijkheid moet wel nog vermeld worden in de onderwijsreglementering van de instelling en bij de beslissing van het intern beroep tegen een beslissing over een vrijstelling. Voor VVS is dit onvoldoende. De verplichting om de beroepsmogelijkheden te vermelden bij een beslissing moet weer decretaal worden vast gelegd.

Indien de overheid zou overgaan tot één validerende instantie voor EVC dan dient zij uiteraard ook interne en externe beroepsprocedures te voorzien voor een beslissing over het al dan niet toekennen van een bekwaamheidsbewijs. Omwille van de duidelijkheid en transparantie wordt extern beroep ook best toevertrouwd aan de gekende Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen.

3.2.4. De kostprijs

Voor een onderzoek betreffende EVK's kan geen bijdrage worden gevraagd. EVK's zijn immers kwalificaties waarvan de student een reeds behaald studiebewijs kan voorleggen, dus het onderzoek verloopt volledig op reeds bestaand

materiaal. Een bekwaamheidsonderzoek betreffende EVC is echter een dure zaak. In het flexibiliseringsdecreet werden volgende maximale bedragen vastgelegd, die een validerende instantie mag vragen voor een bekwaamheidsonderzoek:

- Ten hoogste 590 euro indien het bekwaamheidsonderzoek betrekking heeft op het niveau van de professionele of academische bachelor.
- 770 euro indien het bekwaamheidsonderzoek betrekking heeft op het masterniveau en de aanvrager nog niet beschikt over een diploma van een bacheloropleiding.
- 230 euro indien het bekwaamheidsonderzoek betrekking heeft op het masterniveau en de aanvrager reeds beschikt over een diploma van een bacheloropleiding.

Indien men een bekwaamheidsonderzoek aanvraagt voor een opleidingsonderdeel of een cluster van opleidingsonderdelen wordt het echter een stuk minder transparant. Aanvankelijk schreef het flexibiliseringsdecreet voor dat men dan een vast bedrag van 50 euro voor administratieve kosten mocht vragen plus het betrokken aantal studiepunten vermenigvuldigd met 3 euro. Deze berekening werd echter geschrapt in het Minidecreet omdat een bekwaamheidsonderzoek niet onmiddellijk leidt tot een vrijstelling (met een bewijs van bekwaamheid kan men een vrijstelling van studiepunten bij een instelling aanvragen), waardoor het moeilijk was om de koppeling te maken met het aantal studiepunten. Nu kunnen de validerende instanties op associatieniveau binnen het maximumbedrag, 590 euro of 230 euro, naar eigen inzicht de kostprijs voor opleidingsonderdelen of clusters van opleidingsonderdelen differentiëren. Hierdoor verschilt de manier waarop de kostprijs wordt berekend nogal tussen de associaties.

De bedragen die voor een bekwaamheidsonderzoek worden gevraagd, liggen voor VVS onaanvaardbaar hoog. En wel om de volgende redenen:

- democratisering: EVK's en EVC's zijn ongetwijfeld de beste uitvinding van het laatste decennium voor de democratisering van het hoger onderwijs! Daarom is het voor VVS eigenlijk onbegrijpelijk dat aan wie op deze democratiseringsmaatregelen een beroep wil doen een financiële bijdrage kan worden gevraagd. Wil de flexibilisering van de toegang tot hoger onderwijs echter haar (democratiserings-)doel niet voorbijschieten dan mag de EVC-procedure geen financiële drempel opwerpen.
- goed bestuur: Toen het flexibiliseringsdecreet de maximumbedragen voor een bekwaamheidsonderzoek vastlegde, was EVC bovendien nog een gloednieuwe procedure waarvan de implementatie nog in haar kinderschoenen stond. De maximumbedragen die het flexibiliseringsdecreet voorziet zijn bijgevolg nattevingerwerk. De decreetgever had beter gewacht tot er zicht was op de werkelijke kostprijs alvorens er maximumbedragen decretaal werden vastgelegd. VVS vraagt dat de bedragen worden teruggeschroefd.
- waar voor je geld? Het halen van een attest van bekwaamheid geeft geen enkele garantie tot studieomvangvermindering in de vorm van vrijstellingen. Een EVC is bovendien een competentie die eerder en elders werd verworven. Het bedrag dat nu voor een EVC kan worden aangerekend aan de student, wordt berekend analoog met het studiegeld voor een examencontract. Een examencontract vervangt het vroeger systeem van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap en is bedoeld voor studenten die zich enkel inschrijven voor de examens omdat ze de les niet kunnen of willen bijwonen. Een examencontract leidt tot credits die worden verworven aan de instelling. Het is daarom vreemd dat competenties die net worden gedefinieerd als kwaliteiten die elders dan aan de instelling werden verworven, even duur zouden uitkomen dan een examencontract. Bovendien krijg je in een EVC-procedure geen herkansingsmogelijkheid, die met een examencontract wel wordt ingevoerd. Het is vanuit dat opzicht niet te verantwoorden dat iets dat zo weinig om het lijf heeft en zo weinig rechten genereert, zoveel kan kosten.
- inefficiëntie en ongelijkheid: De assessments van EVC worden volgens het decreet decentraal georganiseerd. Het decreet legt enkel de maximumbijdrage vast die aan de student kan worden gevraagd. Alle associaties hanteren dit maximum. De schrapping van een vaste berekening van de kost van een bekwaamheidsonderzoek per studiepunt kan leiden tot grote verschillen in prijzen tussen associaties en non-transparantie. Er is ook een grote ongelijkheid tussen de associaties in de procedures die gehanteerd worden. In de ene associatie kan je bijvoorbeeld maar twee maal de begeleider raadplegen voor het samenstellen van je portfolio voor een EVC, in andere associaties is dit onbeperkt. In de ene associatie wordt je uitsluitend beoordeeld op je portfolio en een interview terwijl andere associaties allerhande methodes hanteren. Je krijgt dus soms minder maar je betaald daarom niet minder. Bovendien wordt de prijs opgedreven doordat elke associatie op zichzelf assessments moest uitdenken en organiseren. Het gevolg daarvan is dat per assessment meer geld zal worden uitgegeven dan wanneer het bekwaamheidsonderzoek op een centraal vlaams niveau wordt geregeld. De meerkost zal uiteraard uiteindelijk aan de student worden doorgerekend.

Het alternatief dat VVS voorstelt is zeer eenvoudig. De bekwaamheidsonderzoeken in het kader van EVC, mogen de student nauwelijks geld kosten aangezien ze net zijn bedoeld om de drempels tot het hoger onderwijs voor nieuwe doelgroepen te verlagen. EVK en EVC mogen geen financiële drempel opwerpen. De bijdrage die de student moet betalen mag niet hoger liggen dan een kleine administratieve kost.

- **Bekwaamheidsonderzoek op centraal niveau**

Aangezien de organisatie van het bekwaamheidsonderzoek veel kostenefficiënter kan worden georganiseerd op een centraal niveau, moet het assessment op centraal Vlaams niveau worden georganiseerd en zonder kosten voor de student. Een organisatie op centraal niveau ontslaat instellingen en associaties bovendien van de verantwoordelijkheid

en financiële kost voor het assessment. Zo kan de overheid ook voorkomen dat de kost wordt afgewimpeld op de doelgroepstudent.

- **EVC-bekwaamheidsonderzoeken voor schakelprogramma's of voorbereidingsprogramma's**

Analoog aan de vrijstelling van de financiële bijdrage voor de EVC-procedure zoals toegestaan voor schakelprogramma's, pleit VVS ervoor om ook deze EVC-procedure die kadert in studieomvangvermindering voor voorbereidingsprogramma's kosteloos te organiseren voor de student. Het gaat hier immers om bijkomende toelatingsvoorwaarden die instellingen aan de student opleggen. En ook hier weer geldt dat de student door de studieduurverlenging al financieel meer dan voldoende moet opdraaien voor deze beperking van de vrije toegang tot de opleiding. Denk maar aan de studiegelden, studie- en leefkosten en het gedeerde inkomen. De beperkte doorstroom vanuit professionele bachelors is sowieso al een bedenkelijke zaak vanuit democratiseringsperspectief en mag in geen geval een extra inkomstenbron worden! VVS eist dat voor EVC-bekwaamheidsonderzoeken die worden uitgevoerd naar aanleiding van schakelprogramma's of voorbereidingsprogramma's geen financiële bijdrage aan de student mag worden gevraagd.

- **Koppeling prijs EVC-bekwaamheidsonderzoek aan studiepunten**

In het flexibiliseringsdecreet werd de prijs van het EVC-bekwaamheidsonderzoek gekoppeld aan het aantal studiepunten waarvoor men een vrijstelling krijgt. Dat bleek een moeilijke werkwijze te zijn omdat tijdens de hele erkenningsprocedure op het niveau van de associatie in principe niet duidelijk was hoeveel vrijstellingen men kon en zou krijgen. Daarom werd dat afgeschaft en werd er in het minidecreet een minimumbedrag van €55 bepaald voor de administratie en verder een maximumbedrag per onderwijsniveau waarbinnen kan gedifferentieerd worden op basis van bijvoorbeeld de complexiteit van het bekwaamheidsonderzoek of het aantal te erkennen competenties. De manier waarop de kostprijs wordt berekend, verschilt als gevolg nogal tussen de associaties.

VVS is gekant tegen die afschaffing van de berekening per studiepunt. Het is geen goede zaak om slechts een maximum te bepalen en de instellingen de mogelijkheid te geven tot differentiëren. Een bekwaamheidsattest zal toch altijd moeten vertaald worden in vrijstellingen voor specifieke opleidingsonderdelen. De koppeling met studiepunten ligt dus redelijk voor de hand. Instellingen moeten gestimuleerd worden om inzake bekwaamheidsonderzoek de competenties te onderzoeken aan de hand van opleidingsonderdelen en modules. Anders zullen maar heel erg weinig mensen uiteindelijk kunnen genieten van deze zij-instroom in het hoger onderwijs. Het bekwaamheidsonderzoek mag geen zaak worden van alles of niets maar de resultaten moeten noodzakelijkerwijs worden uitgedrukt in studiepunten. VVS vraagt daarom met aandrang om de berekening per studiepunt her in te voeren.

3.2.5. Decretale richtlijnen vrijstellingsprocedure

VVS wilt dat de Vlaamse regering criteria en regels vastlegt waaraan de vrijstellingsprocedures van de instellingen moeten voldoen. Deze moeten conform de LRC zijn. In het Flexibiliseringsdecreet was geregeld dat de Vlaamse regering op basis van enkele beginselen een verdere procedure voor vrijstelling zou uitwerken. Dit uitvoeringsbesluit door de regering werd met het Minidecreet geschrapt zodat enkel de uiterst minimale beginselen zijn vastgelegd en de verdere procedure tot de autonomie van de instellingen behoort. Zo werd de coördinatie op Vlaams niveau verder uitgehold.

VVS gaat totaal niet akkoord met deze aanpak, en wel om de volgende redenen:

1(1) Deze aanpak zal aanleiding geven tot een totale afwezigheid van eenvormigheid en overeenstemming over de instellingen heen. Om rechtszekerheid en een gelijke behandeling te verzekeren aan de student is het niet voldoende om een – uiteraard zeer wenselijke - inspraakregeling en beroepsprocedure te voorzien, maar is het bovenal van belang dat studenten op een min of meer gelijkaardige en correcte manier worden behandeld in alle instellingen. De maatschappij heeft er alle belang bij dat het verlenen van vrijstellingen op een juiste, transparante, objectieve en eerlijke manier verloopt. Studenten hebben er recht op dat deze regeling verder wordt uitgewerkt los van de instellingen.

2(2) Een interne en externe beroepsprocedure levert niets op als de eigenlijke procedure voor het toekennen van vrijstellingen zelf niet deugt. Met een beroepsprocedure kan men enkel beslissingen t.a.v. individuele studenten betwisten voor zover de betwiste beslissing het gevolg is van het niet correct volgen van de procedure. Het betwisten van de procedure als dusdanig – en eventueel systematische fouten die een onderdeel vormen van de aanpak – is niet mogelijk.

3(3) Het blijft volledig tot de autonomie van de instelling behoren om het bewijs van bekwaamheid al dan niet om te zetten in een vrijstelling of studieomvangvermindering. Dit is exemplarisch voor het vrijblijvende karakter van de regelgeving van de flexibilisering. Er is m.a.w. geen garantie dat dit aspect van de flexibilisering effectief zal worden toegepast.

De hoger vermelde kritiek op het ontstaan van verschillende culturen met betrekking tot het toekennen van bewijzen van bekwaamheid, geldt daarom ook voor het toekennen van vrijstellingen. Profileringsdrang van de instellingen kan hier in twee richtingen spelen: enerzijds bestaat het gevaar dat sommige instellingen EVK's (en EVC's) die verworven zijn in andere instellingen niet zullen aanvaarden, anderzijds zullen sommige instellingen zich profileren naar studenten toe door middel van een soepele erkenning van de EVC en EVK. Het gevaar op een kloof tussen beide soorten instelling is reëel. Ook hier zullen studenten gestimuleerd worden op zoek te gaan naar instelling waar men het gemakkelijkst een

vrijstelling binnenhaalt, wat niet noodzakelijk overeenkomt met de zoektocht naar de instelling die het sterkst aansluit bij de noden en wensen van de student.

Om de rechten van studenten te verzekeren, pleit VVS daarom uitdrukkelijk voor een duidelijke regeling via een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering. Dit moet zowel regels rond vrijstellingsprocedure als inhoudelijke criteria omvatten. De regels en criteria die de instelling hanteren moeten tevens opgenomen worden in het onderwijs – en examenreglement van de instellingen.

3.3. EVC/EVK INHOUDELIJK

3.3.1. EVC-standaarden

Een groot probleem bij de erkenning van EVC en EVK is de onduidelijkheid van de standaarden die gehanteerd worden bij de erkenningsprocedure. Volgens het minidecreet moeten de standaarden op het bekwaamheidsbewijs vermeld worden. De standaarden zijn volgens het flexibiliseringsdecreet de competenties vermeld in artikel 58 van het structuurdecreet en/of de eindcompetenties van een opleiding of opleidingsonderdeel. Probleem is echter dat niet alle opleidingen momenteel reeds over een competentieprofiel in de volle betekenis van het woord beschikken en dat niet elk opleidingsonderdeel al eindtermen heeft die competentiegericht geformuleerd zijn.

Voor de EVC-aanvrager (en de EVC-begeleider) stelt zich de vraag welke competenties men best laat erkennen. Het meest natuurlijke en doenbare voor de aanvrager is te vertrekken van de competenties die de kandidaat voor zichzelf kan onderkennen en formuleren. Voor een succesvolle EVC-procedure is het echter meer opportuun om te vertrekken van de competenties van de opleidingsonderdelen waarvoor men een vrijstelling ambieert. Maar zoals net aangehaald, zijn niet alle opleidingen reeds volledig uitgeschreven in competenties waardoor er enigszins moet afgetast worden wat de vermoedelijke standaard zal zijn die de assessoren zullen hanteren bij het beoordelen van het EVC-dossier. Dat maakt de taak voor de begeleiders moeilijk en soms delicaat.

Als de competenties die worden erkend letterlijk en specifiek overgenomen worden uit de competentielijst van de opleidingsonderdelen bestaat ook het risico dat het bekwaamheidsbewijs enkel in die ene opleiding enige kans maakt om aanleiding te geven tot een vrijstelling en het moet toch de bedoeling zijn dat de bewijzen van bekwaamheid ooit transferabele waarde hebben overheen de opleidingen, instellingen en (hopelijk) ook de associaties. Bijkomend probleem stellen competenties die eerder “vakoverschrijdend” zijn en niet zonder meer kunnen worden toegewezen aan één bepaald opleidingsonderdeel.

Artikel 39 1° van het Flexibiliseringsdecreet bepaalt momenteel dat je een aanvraag kan indienen voor een bekwaamheidsonderzoek voor het algemeen niveau van bachelor of master. Instellingen weten vaak niet hoe hiermee om te gaan. Langs de andere kant dreigen veel potentiële EVC-genieters uitgesloten te worden wanneer de EVC-procedure niet langer mogelijk is op algemeen niveau. Werkervaring wordt immers vaak in meerdere domeinen opgedaan. In dat geval dient het bekwaamheidsonderzoek zich te concentreren op de generieke competenties omschreven in artikel 12 van het Structuurdecreet (die een vertaling zijn van de Dublin-descriptoren voor deze kwalificatieniveaus). Een organisatie van deze procedure op Vlaams niveau zou deze procedure, die voor de associaties momenteel weinig helder is, beter op punt kunnen stellen en optimaliseren.

3.3.2. Respect voor praktijkomstandigheden waarin het leren plaatsvindt

Een vrijstelling is volgens het flexibiliseringsdecreet precies de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen. Het risico bestaat dat men bij het EVC-bekwaamheidsonderzoek de competenties test zoals ze tijdens het leerproces in de onderwijsinstelling aangeleerd zijn. Maar voor VVS is het zeer belangrijk dat men respect opbrengt voor de praktijkomstandigheden waarin het leren plaatsvond. Die omstandigheden kunnen immers sterk verschillen van een schoolse leerproces. Dit probleem stelt zich nog scherper bij EVC-procedures voor universitaire opleidingen. EVC als principe houdt dat trouwens ook in. VVS vindt dat de manier waarop het bekwaamheidsonderzoek, en de bijhorende proef, plaatsvindt, daar dus ook aan aangepast moet worden.

3.3.3. Beoordeling

VVS vindt het belangrijk dat een EVC-aanvrager niet strenger beoordeeld wordt dan een reguliere student. Het is namelijk zo dat het Flexibiliseringsdecreet bepaalt dat een reguliere student zijn/haar credits verwerft als hij/zij minstens 10/20 haalt bij de beoordeling van het betreffende opleidingsonderdeel. Een student moet met andere woorden niet alles perfect beheersen om een credit te verwerven. Het is dan ook belangrijk dat men diezelfde relativiteit in acht neemt bij de beoordeling van de EVC-dossiers (en dat men er niet vanuit gaat dat een EVC-aanvrager minstens 20/20 zou moeten behalen alvorens een vrijstelling te verkrijgen).

3.3.4. Actualiseringsprogramma

Een bewijs van bekwaamheid blijft in principe onbepert geldig. Instellingen kunnen wel eisen dat studenten, ondanks een verkregen bewijs van bekwaamheid, toch een actualiseringsprogramma volgen alvorens vrijstellingen te verlenen. Een actualiseringsprogramma kan slechts worden opgelegd wanneer ten minste 5 kalenderjaren verstreken zijn sedert het verkrijgen van het bewijs van bekwaamheid. Voor VVS geldt echter het principe dat een creditbewijs voor eeuwig

geldig zou moeten zijn naar Zweeds voorbeeld. Dit bevordert de rechtspositie van de student en geeft bovendien positieve incentives voor levenslang leren (je moet niet altijd opnieuw beginnen). Er staat immers ook geen vervaldatum op een diploma en dat is maar een goede zaak ook. Als er al een actualiseringsprogramma wordt opgelegd dan kan dit voor VVS slechts bij hoge uitzondering op de in principe onbeperkte geldigheid van een credit. Een actualiseringsprogramma mag nooit worden opgelegd zonder grondige motivering door de instelling. Er moet bovendien een beroepsmogelijkheid worden voorzien.

4. NARIC VLAANDEREN

NARIC Vlaanderen is de instantie die instaat voor de erkenning van **buitenlandse diploma's** in Vlaanderen. NARIC staat voor National Academic (& Professional) Recognition and Information Centre. NARIC-Vlaanderen is de Vlaamse unit binnen het NARIC-netwerk van de Europese Economische Ruimte. NARIC-Vlaanderen fungeert ook als ENIC- (European Network of National Information Centres on academic recognition and mobility) centrum. NARIC Vlaanderen doet zowel de academische gelijkwaardigheids-erkenning van buitenlandse diploma's als de professionele erkenning van buitenlandse diploma's.

4.1. ACADEMISCHE ERKENNING

De academische erkenning is een officiële bevestiging van de gelijkwaardigheid van twee diploma's. De erkenning wordt verleend in naam van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming door de afdeling Hoger Onderwijs. De NARIC toets volgende criteria: de kenmerken en de structuur van het buitenlands onderwijssysteem, het niveau van de instelling, het niveau van de opleiding, de essentiële onderdelen van de opleiding, inclusief stages en scripties, de studieomvang, de toegang tot de opleiding en de relevante beroepservaring. NARIC vraagt daarbij het advies van ten minste twee Vlaamse hoger onderwijsinstellingen over de academische waarde van het buitenlands diploma. Indien de evaluatie positief is, wordt de erkenning verleend via een ministerieel gelijkwaardigheidbesluit. Dit garandeert de houder van een buitenlands diploma dezelfde rechten als de houder van het gelijkwaardige Vlaamse diploma. De procedure is gratis. De aanvrager moet enkel de kosten voor vertaling en dergelijke op zich nemen.

NARIC Vlaanderen beschikt over een precedentendatabank. Deze geeft een overzicht van de buitenlandse diploma's die in het verleden een gelijkwaardigheid verkregen met een Vlaams diploma. Deze databank is enkel richtinggevend. Elke gelijkwaardigheidsaanvraag vereist een individueel onderzoek. Dit is wel erg vreemd volgens VVS. Het gaat hier immers om gelijkaardige diploma's. Het zorgt vooral ook voor nogal wat dubbelwerk. VVS verwacht dan ook een automatische erkenning van deze diploma's. Enkel indien een substantieel verschil kan worden aangetoond, bijvoorbeeld omdat de accreditatie van de buitenlandse instelling is ingetrokken, kan er een diepgaander onderzoek worden ingelast.

Daarnaast kan de NARIC ook niveaubepaling doen. Dit is een bevestiging van NARIC-Vlaanderen dat het buitenlandse diploma een hoger onderwijsdiploma is dat uitgereikt werd door een erkende hoger onderwijsinstelling. Dit is dus geen gelijkwaardigheidbesluit.

4.2. PROFESSIONELE ERKENNING

De professionele erkenning van een buitenlands diploma houdt in dat nagegaan wordt of een Europese richtlijn voor toegang tot gereguleerde beroepen (beroepen met een wettelijk vastgelegde diplomavooraarde) van toepassing is. NARIC-Vlaanderen is enkel bevoegd voor de professionele erkenning van een buitenlands lerarendiploma. De professionele erkenning voor andere gereguleerde beroepen gebeurt via Federale ministeries en beroepsorganisaties.

Hiervoor verwijzen we naar het VVS-standpunt over toegang tot beroepen. Momenteel verloopt het bepalen van onder andere de vestigingscriteria voor intellectuele beroepen nog te sterk vanuit corporatistische reflexen van beroepsgroepen. Ook de erkenning van buitenlandse diploma's leidt hieronder.

4.3. TOEPASSING VAN DE LRC PRINCIPES

NARIC Vlaanderen hanteert de principes van de LRC bij de erkenning van diploma's. Toch zijn er nog enkele pijnpunten. We lijsten ze even op.

- De omkering van de bewijslast en het principe van het essentieel verschil, dat in het geval van een niet-erkenning moet worden aangetoond door de erkennende instantie, blijkt nogal voor interpretatie vatbaar te zijn. VVS vindt dat een duidelijke regelgeving (op centraal niveau!) hieromtrent erg belangrijk is.
- Instellingen (en bij uitbreiding de NARIC/ENIC) laten zich in hun erkenningspraktijken teveel leiden door vakken en studiepunten. Ze hebben te weinig oog voor de door de conventie nochtans vereiste evaluatie van verworven kennis en vaardigheden. Dit blijkt bijvoorbeeld zeer duidelijk uit het feit dat diploma's met een kortere studieduur dan de Vlaamse nooit gelijkwaardig verklaard kunnen worden. Zonder een substantieel verschil aan

te tonen gaat men er van uit dat een kortere duur automatisch betekent dat de diplomahouder eerst nog ontbrekende vakken moet volgen. Dit druist volledig in tegen de principes van de LRC.

- VVS vindt dat de problemen waarmee staatlozen, erkende vluchtelingen en asielzoekers kampen wanneer zij hun diploma willen laten erkennen, meer aandacht verdienen. Zij beschikken vaak niet over de nodige papieren die gevraagd worden bij erkenning. In de conventie staat duidelijk te lezen dat een onvolledig dossier voor mensen in deze situatie geen onontvankelijke aanvraag mag betekenen. Integendeel, zij mogen net een onvolledig dossier indienen, waarna zij uitgenodigd zullen worden voor een verkennend gesprek om de lacunes in het dossier toe te lichten. Dit 'gesprek' waarin kan worden gepeild naar de kennis, vaardigheden en competenties, is echter niet afdwingbaar. Een correcte uitvoering van het billijkheidsprincipe van de Conventie, vraagt dat dit verkennend gesprek van een gunstprincipe wordt omgezet in een rechtsprincipe.
- Ofschoon de erkenning van diploma's voor vluchtelingen, ontheemden en personen in een situatie die vergelijkbaar is met die van vluchtelingen een stap vormt die door ons geprezen wordt, kan VVS niet om de terechte en prangende bekommernissen van de SERV m.b.t "allochtonen" heen. Hierin stelt de SERV dat er een lacune te bespeuren valt in het decreet, betreffende de erkenning van de diploma's van "allochtonen" – die "het land binnenkomen via andere immigratiekanalen". Hoewel de term hier verkeerd wordt gebruikt omdat het hier gaat om 'nieuwkomers', is deze groep aanzienlijker in aantal dan de erkende vluchtelingen op het Belgische grondgebied. Categorieën zoals slachtoffers van mensenhandel, gezinsherenigers, ontvankelijk verklaarde vluchtelingen, geregulariseerden, of mensen die wachten op een definitieve beslissing in één van bovenvermelde procedures ... ondervinden eveneens grote moeilijkheden om hun diploma's van het secundair onderwijs, volwassenenonderwijs of hoger onderwijs erkend te krijgen. Deze niet-erkenning heeft een negatief effect op hun specifieke leefsituatie (en bijgevolg de maatschappij) - wat een uiterst negatief effect heeft op gelijke kansen in het algemeen. Meer specifiek, kan het voortbestaan van deze situatie het Vlaamse gelijkekansen- en inburgeringsbeleid ondermijnen. Nochtans kan Vlaanderen zich geen verspilling van menselijk kapitaal veroorloven
- Deze groepen immigranten, komen bovendien zeer vaak uit landen die de LRC niet ondertekend hebben. Het is daarom dringend noodzakelijk om de principes van de LRC uit te breiden naar personen afkomstig uit niet-verdragslanden. Vandaag laat de Vlaamse regelgeving de instellingen wel de mogelijkheid om de Lissabonprincipes ook te hanteren voor niet-LRC-onderdanen, maar dat is niet verplicht. VVS wil dat de LRC the "leading principle" wordt voor alle erkenningsactiviteiten van de Vlaamse overheid én van de instellingen hoger onderwijs in Vlaanderen, of het nu gaat om onderdanen van LRC-verdragslanden of uit andere windstreken. Dat zou ons inziens ook de correcte vertaling zijn van het opschortend karakter van de LRC tussen de verdragspartijen die al waren gebonden door eerdere internationale verdragen inzake erkenning van diploma's.
- De maximumtermijn die het LRC bepaalt als redelijk voor een erkenningsprocedure bedraagt drie maanden. VVS vindt dat de termijn van drie maanden gerespecteerd moet worden en dat die termijn op zijn minst de volledige periode moet omvatten van volledige én gedeeltelijke erkenningsprocedures.
- Beroep tegen negatieve erkenningsbeslissingen is enkel mogelijk wanneer het gaat om erkenningsbeslissingen die door de overheid genomen worden na advies van NARIC-Vlaanderen. Tegen instellingsbeslissingen ivm de toelating tot de instelling, is er geen beroep mogelijk. Volgens VVS moet er altijd een beroepsprocedure mogelijk zijn.

5. NAAR ÉÉN VLAAMSE ERKENNINGSINSTANTIE

Momenteel zijn er meerdere erkenningsinstanties in Vlaanderen. Dit zorgt voor versplintering en onduidelijkheid. Zoals reeds eerder gezegd pleit VVS voor één valideringsinstantie voor EVC/EVK op Vlaams niveau, in plaats van de decentrale associatie-instanties. VVS wil dat dit wordt georganiseerd in de schoot van de NARIC. Deze moet dus een uitbreiding van bevoegdheden krijgen.

Deze Vlaamse erkenningsinstatie moet verantwoordelijk zijn voor:

- uitreiken van bekwaamheidsbewijzen van EVC's
- de erkenning van buitenlandse diploma's secundair, hoger en volwassenenonderwijs, zowel academisch als professioneel

De voordelen zijn legio. De kennis en expertise kan zo in één instantie geconcentreerd worden. De procedures en methodes kunnen gestroomlijnd worden. Er is maar één administratie meer nodig. Dit leidt tot financiële schaalvoordelen en een grotere expertise. Zo kan de prijs voor de studenten en voor de overheid dalen. En ander voordeel voor de studenten is dat bewijzen van bekwaamheid gelden voor heel Vlaanderen en niet enkel tot de associatie.

Een ander voordeel is dat er zo niveau-overschrijdend gewerkt kan worden. Het getuigt namelijk van weinig visie te denken dat EVC (en EVK) enkel een rol zal spelen in het hoger onderwijs. Ook in andere onderwijsniveau's en op de

arbeidsmarkt zal er nood zijn aan validering van EVC (en EVK), waarom zou dit dan niet ineens door diezelfde validerende instantie kunnen gebeuren? Zeker met het ontwikkelen van het HBO zal het belang hiervan enkel toenemen. Met een centralere organisatie kan ook de ervaring en expertise van de arbeidsmarktgerichte EVC-procedures worden benut en er een betere afstemming komen.

De autonomie van de instellingen komt niet in het gedrang door deze centrale organisatie. De erkenningsinstantie stelt alleen vast of iemand over een bepaalde competentie beschikt, het blijft volledig de autonomie van de instelling om het bewijs van bekwaamheid dat daarmee verkregen wordt al dan niet om te zetten in vrijstellingen of studieomvangvermindering. Bovendien kunnen de associaties zo meer focussen op hun kerntaak inzake wetenschappelijk onderzoek en academisering.

Nog een voordeel is dat diplomahouders die geen volledige erkenning krijgen, bij dezelfde instantie kunnen worden verder geholpen voor gedeeltelijke gelijkwaardigheid. Momenteel is de erkenning van de NARIC namelijk erg zwart/wit: een diploma wordt ofwel volledig erkend, ofwel volledig niet. In dit laatste geval moet de diplomahouder zelf het initiatief nemen om bij een hoger onderwijsinstelling een gedeeltelijke gelijkwaardigheid te bekomen. Deze kunnen dan rekening houden met EVC's en EVK's en voorstellen welke opleidingsonderdelen nog gevolgd kunnen worden. Voor de EVC's moet de diplomahouder echter dan weer eerst via de valideringsinstantie van de associatie trekken, om daarna met het bewijs van bekwaamheid nog bij de instelling vrijstellingen aan te vragen. In plaats van tussen al deze instellingen van het kastje naar de muur te worden gestuurd, kan dit beter in één erkenningsinstantie geconcentreerd worden. Uiteraard blijft het verlenen wel een beslissing van de hoger onderwijsinstelling. Dit bespaart de potentiële student en de overheid veel geld, dubbelwerk en bureaucratie.

Tenslotte is er ook nog het voordeel van de integratie dat NARIC ook niveaubepalingen doet. Deze kunnen helpen om de invulling van artikel 39 1° van het flexibiliseringsdecreet verder in te vullen waarbij er ook aanvragen kunnen worden onderzocht voor het algemene bachelor of masterniveau.

Deze erkenningsinstantie moet ook de erkenning van secundaire diploma's op zich nemen. Dit is van belang voor de toegang tot het hoger onderwijs. VVS ziet nog twee knelpunten mbt de toelating tot het hoger onderwijs in Vlaanderen:

- Om een volwaardige erkenning te krijgen van je secundaire diploma, baseert de overheid zich op de studieinhoud maar in de praktijk ook en vooral op de studieduur. Je moet minimaal 12 jaar basis en secundair onderwijs hebben gevolgd om de gelijkwaardigheid van je secundair diploma te bekomen. Iemand die slechts een 11-jarig programma heeft gevolgd, krijgt dus geen volledige gelijkwaardigheid.
- Een ander probleem betreft erkende vluchtelingen en asielzoekers die een volledig programma secundair onderwijs hebben doorlopen maar geen volledige aanvraag voor gelijkwaardigheid kunnen indienen omdat ze over geen enkel document beschikken. Zij kunnen een onvolledig aanvraagdossier indienen dmv een verklaring op eer. Een dergelijke aanvraag leidt echter niet tot een volledige equivalentie van het diploma secundair onderwijs maar mondt meestal uit in een gelijkstelling met studies lager secundair (eerste of tweede graad).

Voor beide concrete problemen, kent de overheid soms toch een volledige gelijkwaardigheid toe mits er een bewijs van toegang tot studies hoger onderwijs wordt bijgevoegd of een niveaubepaling hoger onderwijs, uitgereikt door de NARIC. Een niveaubepaling is geen academische erkenning van een diploma hoger onderwijs, maar situeert het buitenlandse diploma wel ergens op hoger onderwijsniveau. VVS vraagt dat ook de bewijzen van toelating tot studies hoger onderwijs, en de niveaubepalingen hoger onderwijs uitgereikt door de NARIC, decretaal worden opgeschreven als voldoende toelatingsvoorwaarden tot de bachelor in het hoger onderwijs. Dat is volgens VVS de correcte vertaling van de verplichting om alle mogelijke redelijke maatregelen te nemen om faire erkenningsprocedures uit te werken voor personen die zich in een vluchtelingensituatie bevinden.

6. BESLUIT

Er zijn in Vlaanderen al heel wat maatregelen genomen die de erkenning van buitenlandse diploma's en eerder verworven competenties en kwalificaties te verbeteren. VVS vindt dat de principes van de Lissabon erkenningsconventie consequent moeten worden toegepast bij alle erkenningsbeslissingen. Daartoe dringt een mentaliteitswijziging bij de instellingen zich op. Toch is er nog veel ruimte om de procedures te optimaliseren. Momenteel is de EVC-procedure te duur en te omslachtig, waardoor ze haar doel voorbij schiet. VVS pleit voor de oprichting van één Vlaamse erkenningsinstantie. Deze instantie moet verantwoordelijk worden voor de erkenning van eerder verworven competenties en de erkenning van buitenlandse diploma's. Zo worden erkenningsprocedures vereenvoudigd, gestroomlijnd en gecentraliseerd. Dit verhoogt de rechtszekerheid, vermindert de bureaucratie en zal de kostprijzen drukken.